

Rybina N. V.

SPECIFICITY OF THE LANGUAGE COMPETENCE FORMATION IN MULTI-ETHNIC SPACE
(BASED ON THE PROCESS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE)

This article is devoted to various approaches to the formation of linguistic competence in terms of multiethnic space and cultural diversity. The aim of the scientific work is to analyze the specific capture of language competence elements by teaching foreign languages. Particular attention is paid to the cultural approach of foreign languages studying. It has been underlined that modern education is in the process of finding scientifically based ways of creating the culture of international communication, willingness and ability of students for productive intercultural interaction and integration of foreign students in the new social cultural conditions by means of education. Contemporary education is designed to form person's desire and ability to preserve, revive and develop culture as the environment and a unique phenomenon. The author emphasizes the special role of communicative disciplines in the modern educational sphere. It has been also underlined that recently, the problem of particularly acute development of multicultural education for students is rather actual as it is necessary to form a coherent identity, taking into account its ethnic, regional and human components. It is also pointed out that integrative competence of a teacher, his professionally significant qualities must ensure the unity of his own educational and communicative culture. The author stresses the need for cultural orientation of the educational process in general and concludes that among all of the functions of language competence, intercultural one deserves our special attention as the only one which helps us to exchange knowledge and experience..

Keywords: language competence, multiethnic space, cultural identity, communicative culture, social cultural features.

УДК 372.881.111.1:37.02

Сімкова І. О.*

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ-ФІЛОЛОГІВ
УСНОГО ДВОСТОРОННЬОГО ПЕРЕКЛАДУ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ СФЕРІ

У статті розглянуто реалізацію методики навчання майбутніх бакалаврів-філологів усного двостороннього перекладу. Подано аналітичний огляд розроблених комплексів вправ для реалізації принципів методики навчання усного перекладу з аркуша. Охарактеризовано предметний зміст спеціального курсу для навчання усного двостороннього перекладу, а саме усного перекладу з аркуша. Коротко описано модель організації навчання усного перекладу з аркуша на рівні бакалавра. Визначено результати навчання, які майбутні бакалаври-філологи мають продемонструвати після засвоєння програми спеціального курсу, спираючись на знання, навички і вміння фахової компетентності перекладача.

Ключові слова: комплекс вправ, методика навчання перекладу, майбутні бакалаври-філологи, модель навчання, усний переклад з аркуша.

Реалізація методики навчання майбутніх бакалаврів-філологів усного двостороннього перекладу передбачає укладання програми спеціального курсу «Усний двосторонній переклад. Усний переклад з аркуша (УПА)», аналітичний огляд предметного змісту розроблених комплексів вправ для реалізації принципів методики навчання усного перекладу з аркуша і створення моделі організації навчання усного перекладу з аркуша на рівні бакалавра.

Аналіз праць вітчизняних і зарубіжних фахівців показав, що питання реалізації методики навчання майбутніх бакалаврів-філологів усного двостороннього перекладу, метою якої є формування фахової компетентності майбутніх перекладачів, на разі, активно розробляються (Н. М. Гавриленко, Л. М. Черноватий, А. Clifford, E. Davitti,

© Сімкова І. О.

E. Ersozlu, C. Valero-Garcés; F. Griessner, Ch. Hatcher, A. Listiani, A. Martin, C. W. Stansfield тощо), що зумовлює актуальність статті.

Враховуючи, викладене вище, метою статті є розгляд предметного змісту комплексів прав для навчання УПА і моделі організації навчання усного перекладу з аркуша на рівні бакалавра.

Виходячи з розуміння тих фактів, що навчання УПА повинно відбуватися з урахуванням положень компетентнісного підходу, особливостей УПА, факторів, що полегшують і ускладнюють цей вид перекладу, вимог до предметного змісту такого навчання, фаз здійснення процесу УПА, специфіки перекладацьких дій, а також труднощів, пов'язаних із перекладом науково-технічних текстів, поетапного формування і розвитку навичок і умінь в УПА, що є однією з умов побудови комплексу вправ, всю різноманітність вправ може бути розділено на три групи вправ [5]: підготовчі вправи, вправи для формування навичок і вправи для розвитку вмінь.

Вправи підготовчого етапу спрямовані, спочатку, на відпрацювання частин операцій, а потім і всієї операції. Після оволодіння окремими операціями, студенти переходять до виконання вправ, що припускають різне комбінування операцій, які забезпечують формування і розвиток навичок і вмінь здійснення УПА.

Вправи для формування навичок і для розвитку вмінь містять вербальні та зображальні опори, англomовні презентації у PowerPoint, які насичені інформацією предметного змісту з галузі комп'ютерних технологій і нанотехнологій. Такі презентації у комплексах вправ, на нашу думку, є необхідними, оскільки, однією із головних труднощів під час УПА є необізнаність майбутніх перекладачів із предметним змістом, а наявність зображальних і вербальних опор дозволять частково подолати лексичні та граматичні труднощі, що можуть виникнути під час перекладу. Їх використання, також, дозволить диференціювати самостійну роботу майбутніх перекладачів відповідно до рівня їх мовної та мовленнєвої підготовки.

Курс «Усний двосторонній переклад. Усний переклад з аркуша» складається з двох кредитних модулів: «Усний двосторонній переклад. Основи усного перекладу з аркуша» і «Усний двосторонній переклад. Усний переклад з аркуша». Оволодіння вищезазначеними модулями базується на знаннях, навичках і вміннях набутих під час вивчення попередніх кредитних модулів (наприклад, «Українська мова», Іноземна мова (основна, практичний курс)», «Практичний курс перекладу» тощо) і прослуховування лекційних курсів («Лінгвокраїнознавство», «Основи перекладознавства», «Історія перекладу» тощо) [3].

На вивчення запропонованого курсу пропонується відвести 180 годин / 6 кредитів ECTS, нижче буде подано рекомендований розподіл часу (рис. 1).

Форма навчання	Кредитні модулі	Всього		Розподіл за видами занять (всього год./год. у тижні)	СРС	Семестрова атестація
		кредитів	годин	Практичні/ семінарські		
	Всього	6	180	144	36	
Денна	1	3	90	72	18	6-залік
	2	3	90	72	18	8-залік

Рис. 1. Рекомендований розподіл часу для навчання УПА на III і IV курсах

Далі розглянемо структуру кредитних модулів (табл. 1). Для визначення галузей на основі яких слід здійснювати навчання УПА майбутніх перекладачів, ми проаналізували перелік галузей відповідно до тем конференцій і виявили, що його (навчання УПА) доцільно здійснювати на основі галузі комп'ютерних технологій і нанотехнологій. Для ілюстрації мовного і мовленнєвого матеріалу для навчання УПА було відібрано автентичні наукові статті та наукові розробки.

Оскільки, наукова стаття – один із видів наукових публікацій, де подаються результати дослідження на різних його етапах, а науково-технічна розробка (НТР) – об'єднує фрагменти науково знання, спеціальної підмови, національної культури та професійного соціального простору в їх глобальній єдності і взаємозумовленості. Як правило, НТР, базується на існуючих знаннях отриманих у результаті досліджень і/чи практичного досвіду [4].

Таблиця 1

**Структура кредитного модуля «Основи усного перекладу з аркуша»
на III курсі в 5 семестрі**

Назва розділів і тем	Кількість годин		
	Всього	в тому числі	
		Практичні	СРС
Розділ 1. Theory of Computation			
Тема 1.1 Вступне заняття. Computers Make the World Smarter.	2,5	2	0,5
Тема 1.2 Distributed and Parallel Computation.	2,5	2	0,5
Розділ 2. Data Structures			
Тема 1.3 Data mining.	2,5	2	0,5
Тема 1.4 Cache Memory.	2,5	2	0,5
Розділ 3. Computer Architecture			
Тема 1.5 Your Own Computing Course.	2,5	2	0,5
Тема 1.6 Computer Elements.	2,5	2	0,5
Тема 1.7 Peripherals.	2,5	2	0,5
Розділ 4. Programming Languages			
Тема 1.8 Programming Methodology.	2,5	2	0,5
Тема 1.9 Linux, Java, C++	2,5	2	0,5
Тема 1.10 Applications Programs.	2,5	2	0,5
Тема 1.11 Algorithms.	2,5	2	0,5
Розділ 5. Nanomaterials			
Тема 1.12 An Introduction to the Nanoworld.	2,5	2	0,5
Тема 1.13 Definition of Nanotechnology and Nanomaterials Science.	2,5	2	0,5
Тема 1.14 Fundamentals of Nanomaterials Properties. The Nanoscience Research Methods.	2,5	2	0,5
Розділ 6. Classification of Nanomaterials			
Тема 1.15 Methods and Technologies for Production and Synthesis of Nanomaterials.	2,5	2	0,5
Тема 1.16 Properties of Wide Range of Nanomaterials and Nanostructures	2,5	2	0,5
Розділ 7. Nanoinsstruments			
Тема 1.17 Electron Beam-based Miniature Instrument Components.	2,5	2	0,5
Тема 1.18 Micro and Nano Sensors.	2,5	2	0,5
Всього за семестр:	45	36	9

Як бачимо з таблиці 1, кредитний модуль включає 7-8 розділів, об'єднаних тематичною спрямованістю. В межах кожного розділу вивчається 2-3 теми, оскільки наша задача – забезпечити майбутнім бакалаврам-філологам необхідні предметні знання у відповідній галузі. Відібрані теми не повинні дублюватися із темами, на основі яких здійснюється викладання дисциплін «Практичний курс перекладу. Сталий розвиток», «Переклад науково-технічної літератури» тощо [1; 2; 6].

Для реалізації процесу навчання УПА майбутніх бакалаврів-філологів може бути використано різні методи (метод проєктів, кейси, метод проблемних ситуацій, рольову гру, мозковий штурм тощо) і технології навчання (проблемне, розвиваюче, диференційоване тощо).

З метою ефективного навчання УПА майбутніх бакалаврів-філологів необхідно створити модель організації навчання. Під моделлю організації навчання, ми розуміємо схему або план дій, які пропонуються викладачу для здійснення процесу навчання перекладу, основу моделі становить переважно діяльність майбутніх бакалаврів-філологів, яку викладач вибудовує відповідно до складових моделі навчання.

Відповідно до принципів компетентнісного підходу до навчання перекладу, дослідження фахової компетентності перекладача, вимог міжнародних професійних стандартів до фахівців такого рівня, а також вітчизняних освітніх вимог і реального рівня навченості майбутніх бакалаврів-філологів, розроблено модель навчання майбутніх перекладачів УПА для навчальної дисципліни «Усний двосторонній переклад. Усний переклад з аркуша».

В моделі беруться до уваги вимоги міжнародних стандартів до навчання перекладу (тобто репродуктивна діяльність, засвоєння і відтворення студентами фіксованих знань і способів діяльності тощо), що відповідає таким традиційним дидактичним цілям навчання, як засвоєння пред'явлених зразків і наявність продуктивної, пошукової діяльності, яка вимагає від майбутніх перекладачів створення нового продукту (перш за все, інтелектуального, пізнавального). В моделі навчання ми, також, брали до уваги характер і послідовність етапів навчання в часі, характер взаємодії викладача і студентів, характеристику очікуваних результатів від експериментального навчання.

Згідно з моделлю організації, навчання УПА майбутніх бакалаврів-філологів здійснюється під час вивчення дисципліни «Усний двосторонній переклад», студентам пропонується опанувати 6 кредитів, розподіл навчальних годин на III-IV курсах відбувається таким чином: 72 години на III курсі (45 годин – 5 семестр і 45 годин 6 семестр) і 72 години на IV курсі (45 годин – 7 семестр і 45 годин 8 семестр). На самостійну роботу студентів, яка передбачає підготовку до практичних завдань, відводиться 18 годин на III курсі (9 годин – 5 семестр і 9 годин 6 семестр) і 18 годин на IV курсі (9 годин – 7 семестр і 9 годин 8 семестр). Оскільки, часу на СРС припадає менше, ніж на практичні заняття, більшість матеріалу для опанування подається у вигляді презентацій PowerPoint.

Навчальний модуль виступає основною одиницею організації навчального процесу в нашій моделі. Він (навчальний модуль) є цілісною, чітко структурованою змістовою частиною навчання програми майбутніх перекладачів, яка засвоюється ними згідно з різними формами процесу навчання.

Створення комплексу вправ для навчання УПА майбутніх бакалаврів-філологів базується на соціальному замовленні суспільства на висококваліфікованих фахівців з перекладу, на вивчені вимог відображених в міжнародних стандартах у галузі перекладу і вимог які висуваються сучасними бюро-перекладу до фахової складової майбутніх перекладачів.

Таким чином, ми розглянули предметний зміст спеціального курсу «Усний двосторонній переклад. Усний переклад з аркуша», охарактеризували розроблені комплекси вправ для реалізації принципів методики навчання усного перекладу з аркуша і модель організації навчання усного перекладу з аркуша на рівні бакалавра.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в експериментальній перевірці розробленої методики навчання.

Література:

1. Кулезньова С. С. Робоча програма кредитного модуля «Усний двосторонній переклад. Послідовний переклад» / С. С. Кулезньова. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – 18 с.
2. Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 10.02.16 – перекладознавство (романські мови) / укл. О. І. Чередниченко, І. В. Смущинська, А. Д. Гнатюк. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2013. – 17 с.
3. Сімкова І. О. Аналіз наявної методики навчання усного перекладу з аркуша у ВНЗ України та її відповідність міжнародним стандартам / І. О. Сімкова // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Педагогіка. Психологія : зб. наук. пр. – К. : НАУ, 2015. – Вип. 2 (7). – С. 107-111.
4. Сімкова І. О. Особливості вибору предметного змісту для навчання усного перекладу з аркуша у науково-технічній сфері / І. О. Сімкова // Іншомовна освіта у вищій технічній школі: методи, підходи, технології : матеріали IV міжнародної науково-методичної конференції. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – С. 109-111.
5. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу / Л. М. Черноватий. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 376 с.
6. Яценко І. М. Робоча програма кредитного модуля «Практичний курс перекладу (основна мова). Сталий розвиток 2» / І. М. Яценко. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – 15 с.

Сімкова І. О.

РЕАЛИЗАЦИЯ МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ БУДУЩИХ БАКАЛАВРОВ-ФИЛОЛОГОВ
УСТНОГО ДВУСТОРОННЕГО ПЕРЕВОДА В НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ СФЕРЕ

В статье рассмотрена реализация методики обучения будущих бакалавров-филологов устного двустороннего перевода. Представлено аналитический обзор разработанных комплексов упражнений для реализации принципов методики обучения устному переводу с листа. Охарактеризовано предметное содержание специального курса для обучения устного двустороннего перевода, а именно устного перевода с листа. Коротко описано модель организации обучения устному переводу с листа на уровне бакалавра. Определены результаты обучения, которые будущие бакалавры-филологи должны продемонстрировать после усвоения программы специального курса, опираясь на знания, навыки и умения профессиональной компетентности переводчика.

Ключевые слова: комплекс упражнений, методика обучения переводу, будущие бакалавры-филологи, модель обучения, устный перевод с листа.

Simkova I. O.

THE IMPLEMENTATION OF METHODS FOR FUTURE BACHELOR-PHILOLOGISTS TRAINING
IN TWO-WAY INTERPRETING IN SCIENTIFIC AND TECHNICAL SPHERE

The article deals the implementation of methods for future bachelor-philologists training in two-way interpreting. An analytical review of designed sets of exercises to implement in two-way sight translation training is given. The model of sight translation training for future translators is developed taking into account the principles of competence approach to translation\interpreting training, the interpreter/translator professional competence research, the requirements of international professional standards and national educational requirements, and actual skills level of future bachelor-philologists. The subject content of special training course for two-way interpreting, namely sight translation training is characterized. The set of exercises for the skills and sub-skills development includes English language presentation in PowerPoint, which deals with terminology used in computer technology and nanotechnology. The model of sight translation training for future bachelor-philologists is shortly described. The learning outcomes that future bachelor-philologists have to demonstrate after mastering a special course program based on the knowledge, skills and sub-skills belong to professional competence of interpreter\translator are defined.

Thus, we examined the subject content of special course for two-way interpreting training, sets of exercises, which are used for future bachelor-philologists sight translation training, and model of sight translation training. Challenges in the future research are to organize and carry on the experiment teaching based on the developed methods of training.

Keywords: set of exercises, methods of translation/interpreting training, future bachelors-philologists, training model, sight translation.

УДК 378.147+811.111 (07)

Stetsko I. I.*

**PROBLEM-BASED LEARNING VERSUS TRADITIONAL LEARNING:
GENERAL OVERVIEW**

It has been argued and showed in various contemporary studies and surveys that problem-based learning (PBL) is more effective technique in education system than a traditional one and is gaining popularity in higher education abroad. This review article will compare two different educational approaches: problem-based learning and traditional learning; analyze their essence and significance; accentuate on basic principles, advantages (high motivation to learning; establishment of positive climate for learning process; accumulation of basic knowledge and its practical application; personal demand determination and skills development for further personal enhancement, etc.) and disadvantages; conclude whether PBL is worth implementing into the national education system.

Keywords: problem-based learning (curriculum), traditional learning (teacher (tutor)-centered curriculum), education system, advantages and disadvantages of traditional and problem-based learning, skills, self-directed learner, motivation.

Problem-based learning (PBL) is an innovative educational approach that is gaining prominence in higher education and has more advantages than disadvantages. The matter is, that our traditional education system concentrates on treating every child equally and teaching them the same things despite their differences of learning abilities, likes and dislikes. Education system of a society has a basic task of providing every individual with the knowledge he or she may require merely for survival, but not for further personal development and career promotion. So, the current task of a contemporary teacher is to teach the survival techniques and ability to solve instant problems immediately using not just traditional but problem-based learning approach in education. It may be quite challenging, but rather effective.

Objective: to review the literature on studies comparing the aspects of two different approaches in education process: problem-based learning with the traditional one.

Traditional learning is primarily known as a presentation of materials by an instructor. Learning is teacher centered, with the instructor delivering materials in a lecture based format to passive learners. Textbooks are often the primary source for content and written examinations are used as the typical mode of assessment. Traditional learning has also been called didactic, conventional, and teacher-guided teaching [6, p. 2].

The characteristic feature that identifies a traditional approach (teacher-centered curriculum) in learning is that the student is not responsible for his education. H. Barrows points out that it is the educational method universally recognized by students, teachers, and administrators Success as a teacher in this format of learning depends on one's knowledge as an expert and one's flair for dispensing this knowledge. This flair can be expressed in the organization, the insights provided and humor incorporated in the lectures, and in the learning resources used [1, p. 8].

© Stetsko I. I.